

Jens Lohmann, Litteratur om Latinamerika, Annoteret bibliografi, Mellenfolkeligt Samvirke, København, 1978, 128 s., 23,00 kr.

Med nyudgivelsen af "Litteratur om Latinamerika" fra 1973 har Jens Lohmann videreført sit prisværdige arbejde med at udarbejde en bibliografi til introducerende indføring i litteratur om latinamerikanske samfundsforhold.

I forhold til 1973-udgaven er der sket en mindre indskrænkning i antallet af titelreferencer, men bibliografien indeholder dog 346 titler, som dækker de væsentligste områder af interesse for et bredt publikum. Samtidig og ikke mindst er der sket en væsentlig fornyelse af litteraturgrundlaget gennem inddragelse af litteratur udgivet op til 1977, hvorved de to bibliografier til en vis grad kan supplere hinanden.

Bibliografiens hovedvægt ligger stadig på skandinavisk og engelsksproget litteratur, mens der i mindre omfang er medtaget tysk- og fransksproget litteratur og slet ikke spansk- og portugisisk-sproget litteratur. Dette forhold skal ses i sammenhæng med bibliografiens målgruppe: "... et publikum, der har elementære forudsætninger - dvs. elever og studerende i videste forstand, lærere, formidlere og ikke mindst et alment interesseret voksenpublikum." (p. 5).

Orientering mod en sådan målgruppe betyder selvfølgelig en indskrænkning i bibliografiens bredde og dybde, specielt hvad angår den manglende spansk- og portugisisksprogede litteratur, idet kun en meget ringe del af denne litteratur er blevet/bliver oversat til engelsk, tysk eller fransk, hvorved en række værker af central betydning for analyse og forståelse af udviklingen i Latinamerika kun er tilgængelig på spansk og portugisisk.

Men "Litteratur om Latinamerika" dækker på den anden side et stort behov for en overskuelig bibliografi til brug i HF/gymnasium, seminarier og højskoler, hvor der synes at være en stærkt voksende interesse for latinamerikanske samfundsforhold. Med dette forhold in mente synes bibliografiens dækningsgrad rimelig, i særdeleshed da Lohmann i slutningen af bibliografien henviser til en række mere specialiserede bibliografier til brug for litteratursøgning inden for mere snævert afgrænsede områder.

Jens Lohmann, Litteratur om Latinamerika, Annoteret bibliografi, Mellenfolkeligt Samvirke, København, 1978, 128 s., 23,00 kr.

Med nyudgivelsen af "Litteratur om Latinamerika" fra 1973 har Jens Lohmann videreført sit prisværdige arbejde med at udarbejde en bibliografi til introducerende indføring i litteratur om latinamerikanske samfundsforhold.

I forhold til 1973-udgaven er der sket en mindre indskrænkning i antallet af titelreferencer, men bibliografien indeholder dog 346 titler, som dækker de væsentligste områder af interesse for et bredt publikum. Samtidig og ikke mindst er der sket en væsentlig fornyelse af litteraturgrundlaget gennem inddragelse af litteratur udgivet op til 1977, hvorved de to bibliografier til en vis grad kan supplere hinanden.

Bibliografiens hovedvægt ligger stadig på skandinavisk og engelsksproget litteratur, mens der i mindre omfang er medtaget tysk- og fransksproget litteratur og slet ikke spansk- og portugisisk-sproget litteratur. Dette forhold skal ses i sammenhæng med bibliografiens målgruppe: "... et publikum, der har elementære forudsætninger - dvs. elever og studerende i videste forstand, lærere, formidlere og ikke mindst et alment interesseret voksenpublikum." (p. 5).

Orientering mod en sådan målgruppe betyder selvfølgelig en indskrænkning i bibliografiens bredde og dybde, specielt hvad angår den manglende spansk- og portugisisksprogede litteratur, idet kun en meget ringe del af denne litteratur er blevet/bliver oversat til engelsk, tysk eller fransk, hvorved en række værker af central betydning for analyse og forståelse af udviklingen i Latinamerika kun er tilgængelig på spansk og portugisisk.

Men "Litteratur om Latinamerika" dækker på den anden side et stort behov for en overskuelig bibliografi til brug i HF/gymnasium, seminarier og højskoler, hvor der synes at være en stærkt voksende interesse for latinamerikanske samfundsforhold. Med dette forhold in mente synes bibliografiens dækningsgrad rimelig, i særdeleshed da Lohmann i slutningen af bibliografien henviser til en række mere specialiserede bibliografier til brug for litteratursøgning inden for mere snævert afgrænsede områder.

Dog kan der på trods af Lohmanns relative nedprioritering af den tysksprogede litteratur fremhæves nogle enkelte helt centrale værker, som nok burde være indgået i bibliografien. For det første kan der peges på den tyske oversættelse af F. H. Cardoso/E. Faletto, Abhängigkeit und Entwicklung in Lateinamerika, Suhrkamp, Frankfurt a.M., 1976, som forsøger at belyse den samfundsmæssige udvikling i Latinamerika siden den politiske uafhængighed i begyndelsen af 1900-tallet. For det andet har Berlin-forlaget Olle Wolter fra 1977 påbegyndt udsendelsen af en årbog, der behandler den seneste udvikling i Latinamerika, under titlen "Lateinamerika, Analysen und Berichte". Denne antologi indeholder artikler af meget høj standard af både latinamerikanere og europæere om udvalgte temaer/lande, og desuden indeholder den en række korte artikler (10-20 sider) om den aktuelle økonomisk-politiske situation i de forskellige lande.

Generelt kan man i øvrigt iagttage en stærk vækst i den tysksprogede latinamerika-litteratur inden for de seneste år, hvilket utvivlsomt må ses i sammenhæng med den vesttyske industris enorme ekspansion i blandt andet Brasilien, som smitter både i forhold til den etablerede forsknings interesse, men også til den kritiske forsknings interesse i Latinamerika.

"Litteratur om Latinamerika" er inddelt i 6 emneområder - generelt, historie, politik, økonomi, samfundsforhold og kultur - med en række underopdelinger efter land og efter tema. Desuden rummer den indgang via person-, titel- og landeregister, hvilket alt i alt gør den rimelig let at anvende, selv om det altid er problematisk at kategorisere bøger om enkeltlande for eksempel under enten økonomi eller politik, specielt hvis analyserne intenderer helhedsanalyser af den samfundsmæssige udvikling. I denne bibliografi synes kriteriet at have været følgende: kun bøger, der specifikt behandler det økonomiske niveau eller enkeltaspekter i økonomien (agrarsektor, handel etc.), rubriceres under økonomi, mens bøger, der intenderer helhedsanalyser, fortrinsvis rubriceres under politik.

Dette problem modificeres dog en del gennem de relativt udførlige beskrivelser af hver enkelt bog, der giver mulighed for et indtryk af bogens indhols. Beskrivelsen rummer i 20-40 ord en indholdsbeskrivelse af bogen samt en bedømmelse af bogens sværhedsgrad og

anvendelsesområde, der i høj grad er med til at lette anvendelsen af bibliografien for både elever og lærere.

Forudsætningen for at kunne lade bogbeskrivelserne danne grundlag for litteratursøgningen er dog selvfølgelig, at Lohmanns bedømmelser af bøgerne står til troende og er dækkende for bogens egentlige indhold.

I forhold til de bøger, som jeg selv har stiftet bekendtskab med, kan jeg altoverfejende tilslutte mig Lohmanns bedømmelse, og derfor forvente, at han på tilfredsstillende vis har klaret den 'umulige' opgave med 20-40 ord at redegøre for en bogs indhold og anvendelsesområde.

Alt i alt kan denne bibliografi anbefales til alle, som på den ene eller den anden måde skal introducere/orientere sig selv eller andre til studiet af latinamerikanske samfundsforhold, og den bør være fast inventar på ethvert bibliotek, hvis brugere arbejder med samfundsvidenskabelige problemstillinger.

Jakob Simonsen